

آینه

انتقاد

نقشی که در شکل‌گیری نظام جدید جهانی باید ایفا کنیم

● عباس عبدی: آمدن اوباما با یک تغییر پارادایمی همراه بود. این تغییر با رفتار روسیه در سوریه نیز همراه شد. روس‌ها آخرین خط خود را در جریان قطع‌نامه علیه لیبی مرتکب شدند. پس از آن به‌صورت عملی از همراهی با آمریکا اجتناب کردند. در جریان اوکراین هم این را نشان دادند. بنابراین آمریکا چاره‌ای نداشت و ندادرد جز اینکه حشمتی یا دکترین جدید را بپذیرد؛ دکترینی که مثل زایمان درد دارد. لذا بسیاری در برابر آن مقاومت می‌کنند. این نگاه جدید در پی آن است که جایگاه تک‌قطبی مورد نظر بوش را کنار نهد؛ جایگاهی که به دلیل رشد اقتصادی چشمگیر در دوره کلینتون و سپس فروپاشی شوروی و درگیرشدن اروپاییان در امین شکل‌دادن به اتحادیه اروپا و نیز سرگرم‌بودن چرن در برنامه پیشبرد حشمتشی اقتصادی جدید، شکل گرفت و با سرریز القاعده از افغانستان، که به تصرف طالبان درآمد، به نیویورک و لندن ابعاد جدیدی یافت. ولی شکست روشن در خاورمیانه همراه با پرونده هسته‌ای ایران، زمینه آن شد که اوباما مسیر جدیدی را تجربه کند. دراین‌میان روابط با کوپا و بازگشایی سفارتخانه دو کشور نیز مصداق مهم دیگر از این راهبرد است. این راهبرد هنوز پذیرفته نشده است؛ راهبردی که به جز جناح تندروی آمریکا و اسرائیل بقیه کشورها از آن حمایت می‌کنند. دراین‌میان نقش ایران در تحکیم یا شکست این دکترین جدید اوباما چیست؟ این نگرش جدید در کاخ سفید در پرونده هسته‌ای ایران متبلور شده است، پس اگر رفتار ما به گونه‌ای باشد که نشان دهد این راهبرد، موفق است و در حل مسائل منطقه‌ای جواب می‌دهد، بدون تردید، جهان دیناماسی و نظام بین‌الملل را در این تغییر پارادایمی کمک کرده‌ایم. ولی اگر به هر دلیلی برخی نیروها بگویند که آن را با شکست مواجه کنند، به آن معناست که خواهان بازگشت پارادایم بوش و دکترین تک‌قطبی از سوی ایالات متحده هستند. البته این به آن معنا نیست که همه مخالفان با این توافق لزوماً از این‌زاویه مخالفت می‌کنند چه‌بسا برخی از آنان از حیث بی‌اعتمادی باحقّی که به ایالات‌متحده دارند گمان می‌کنند این توافق منافع ایران را تأمین نمی‌کند ولی اگر دقیق‌تر به این منظر بآلتز به ماجرا نگاه شود خواهیم دید که مخالفت با برجام کمکی به شکستن سلطه آمریکا نمی‌کند.

دست‌اندرکار

نقاط عطف مورد علاقه آقای هاموند

مهدي محمدی: امیدي که در سخنان هاموند نهفته است، موضوعی است که باید آن را جدی گرفت. با گشایش سفارت انگلستان در تهران -که می‌توان آن را سفارتخانه نیابتی آمریکا هم نامید- منطقی است فکر کنیم، آمریکا و انگلستان در پی آن هستند باز هم از این نقاط عطف در ایران تولید کنند. هنوز مسائل بسیار مهمی میان ایران و غرب باقی مانده که روبرواری استراتژیک درباره آنها ادامه دارد. حتی درباره مسئله هسته‌ای هم نمی‌توان گفت واقعاً یک راه‌حل ایجاد شده است. اگر هاموند تصور می‌کند این‌یک انتخابات بوده که به حل مسئله هسته‌ای از دید غرب مدد رساند، چرا نباید فکر کنیم مداخله در انتخابات‌های دیگر، در ایران، اصلی‌ترین هدفی است که وی و دوستانش در ماه‌های آینده تعقیب خواهند کرد؟ اتفاق این منطقی‌ترین تحلیل ممکن از وضعیت است. انگلیسی‌ها درست در آستانه انتخابات مجلس در ایران مجدداً وارد تهران شده‌اند، تقریباً همه محافل غربی اتفاق نظر دارند انتخابات رستم‌ان امسال تأثیری تعیین‌کننده بر آینده قدرت در ایران برجا خواهد گذاشت، جبرانی که سال ۸۸ به دلیل اقدام مشترک با طرف خارجی علیه امنیت کشور از صحنه سیاسی حذف شده بود به لطف «دولت نقطه‌عطف» دوباره به صحنه بازگشته است، مکانیسم‌های تضمین‌کننده سلامت انتخابات در کشور از سوی عالی‌ترین مقام اجرائی به چالش کشیده می‌شود، شبکه همکار رسانه‌های وابسته به لندن در داخل قوی‌تر و جری‌تر شده و تلاش‌هایی نیرومند برای تسری مدل مذاکرات هسته‌ای به سایر حوزه‌ها از سوی یک جریان خاص در جریان است.

آفتاب

فشار به دولت بارمز استیضاح

جلال جلالی‌زاده: هر روزی که به پایان مجلس می‌رسیم نمایندگان که جزء تیم شکست‌خورده انتخابات ۹۲ هستند، تلاش می‌کنند به عناوین مختلف مانعی بر سر راه دولت ایجاد و آن را با بن‌بست مواجه کنند. مشکلاتی که این نمایندگان در مسیر دولت می‌تراشند، نقش‌هایی ازپیش‌تعیین‌شده است تا برای شکست سیاست‌های حسن روحانی به کار ببرند. برای همین با زبان‌های مختلف از استیضاح وزیر گرفته تا توافق هسته‌ای و متهم‌کردن کارگزاران دولت از این حربه استفاده می‌کنند، مثلاً مطمئن‌مانی از این افسرد تمایل ندارند دولت مذاکرات هسته‌ای را به نتیجه برساند یا انتخابات آینده مجلس را به خوبی برگزار کند. دولت باید با درایت، مخالفت‌های این نمایندگان را پشت‌سر بگذارد و اجازه ندهد با طرح مسائل حاشیه‌ای پیشبرد اهداف کشور به نتیجه نرسد.

ادامه از صفحه اول
➤ ابتدا درباره معنای جایگاه آن در حوزه علمی و سیاسی ایران توضیح دهید.

از جامعه‌شناسی سیاسی دو برداشت به صورت کلی وجود دارد؛ یکی اینکه پدیده‌های سیاسی را با عینک جامعه‌شناسی نگاه کنیم که رویکردی است کلی و برداشت دوم که یک رویکرد اخص است، که چگونه پدیده‌های اجتماعی در جامعه شکل می‌گیرند؟ ردپای قدرت در آنها کجاست؟ چه گروه‌هایی دنبال سیاست می‌روند؟ چه گرایش‌هایی دارند؟ اینها موضوعات اصلی جامعه‌شناسی سیاسی با یک نگاه کلی هستند. البته این موضوعات کلی درون گرایش‌های دیگر خردتر می‌شوند مثل جامعه‌شناسی احزاب، جامعه‌شناسی دولت، جامعه‌شناسی گروه‌های ذی‌نفع و ذی‌نفع در عرصه سیاسی، جامعه‌شناسی طبقات اجتماعی و… در هر صورت هر فعالیت سیاسی‌ای که در جامعه شکل می‌گیرد موضوع جامعه‌شناسی سیاسی است.

➤ این گرایش در عرصه آکادمیک در ایران امروز چه وضعی دارد؟

این گرایش در ایران بسیار جوان و نوپاست. درواقع باعث و بانی این گرایش دکتر حسین بشیریه بود. پیش از تلاش‌های ایشان ما فقط یک درس به اسم جامعه‌شناسی سیاسی در ایران داشتیم و به‌تبع آن بسیاری از موضوعات زیرمجموعه دانش جامعه‌شناسی سیاسی، مثل توسعه سیاسی، احزاب و گروه‌های سیاسی مغفول بود و با تلاش‌های آکادمیک ایشان این موضوعات مغفول موردتوجه قرار گرفت و جامعه‌شناسی شکل گرفت.

➤ مرزبندی گروه‌ها و احزاب سیاسی با رویکرد جامعه‌شناسی سیاسی در ایران معاصر چگونه بوده است؟

اول باید توجه داشته باشیم ملهم از رویکرد جامعه‌شناسی سیاسي، برای دسته‌بندی احزاب سیاسی سه ملاک ایدئولوژی، طبقه اجتماعی و سازمان را در نظر می‌گیرند. گروه‌هایی که در آغاز در اروپا شکل گرفتند براساس برداشت‌های سیاسی‌ای که داشتند به وجود آمدند و حتی واژه Party به معنای رفتن، ناگهی به مصدرش، یعنی گروه‌هایی که جدا شدند و رفتند. درواقع اولین تعاریف هم از حزب سیاسی بیشتر جنبه ایدئولوژیک داشت، بعدها که مارکسیسم با به عرصه وجود گذاشت و همه طبقات را براساس طبقات اجتماعی تبیین و تحلیل کرد، مشخص شد کسانی که در عرصه اجتماعی عموماً پایگاه‌های اجتماعی مشترک دارند، منافع مشترکی برایشان در عرصه سیاسی تعریف می‌شود، پس طبیعی است که در ایران افسراد برای دستیابی به منافع مشترکشان در عرصه سیاسی سازمان تشکیل دهند و بعدها مشخص شد خود سازمان هم نقش مهمی در دسته‌بندی احزاب دارد.

➤ از این منظر وضعیت احزاب ایرانی چگونه است؟

در ایران احزاب سیاسی پادروها هستند. در ایران معاصر احزاب از نظر سازمانی ساختار منسجم و یکدستی نداشته و حتی سازماندهی منظمی هم ندارند. نمی‌توانیم شاخص طبقه اجتماعی را هم برای تقسیم‌بندی احزاب در ایران به کار بگیریم زیرا اصلاً چیزی به اسم طبقه اجتماعی در ایران نداریم. در ایران می‌توانیم از گروه‌های اجتماعی نام ببریم که به دلیل تحرک اجتماعی و جابه‌جاشدن پایگاه‌های اجتماعی با یک برنامه دولت کشی‌به پدیدار می‌شوند، با یک برنامه دیگر کشی‌به به خاک سیاه می‌نشینند. در واقع به دلیل تحرک اجتماعی بیش‌از حد، نمی‌شود پایگاهی اجتماعی برای تقسیم‌بندی احزاب در نظر گرفت. البته نمی‌شود می‌توانیم از به‌کلی نفی کرد ولی به‌ترتیب شیوه بروز و جلوه خاص و پیچیده‌ای در جامعه ایران دارد. عامل ایدئولوژی هم در دسته‌بندی احزاب به‌کلی منفی است چون چارچوب موجود اجازه فعالیت به ایدئولوژی‌های دیگر را نمی‌دهد. در تبیین آنچه حول تشکیل احزاب سیاسی در ایران صورت می‌گیرد می‌شود گفت برخی از چهره‌های پر نفوذ دور هم جمع می‌شوند، یک حزب کادر را با تعداد نامندگانی سازماندهی و اعلام موجودیت می‌کنند و جالب اینکه وارد عرصه هم می‌شوند. این احزاب در دسته‌بندی دیگری احزاب ریاستی هستند، احزابی که نه ریشه در انتخابات و نه ریشه در پارلمان دارند. قدرت اصلی این احزاب از نفوذ افسراد منتفذ سرچشمه می‌گیرد. این احزاب بر بهترین حالت در مرحله اولیه تحزب هستند.

➤ از این احزاب در عرصه جامعه‌شناسی سیاسی نمی‌شود با عنوان گروه‌های ذی‌نفع و ذی‌نفع‌یاد کرد؟

گروه‌های ذی‌نفع و ذی‌نفوذ زیرمجموعه احزاب سیاسی هستند. گروه‌های ذی‌نفع بیشتر اهداف اقتصادی دارند و بعداً ارتباط با احزاب پیدا می‌کند و به عرصه سیاسی راه می‌یابند. در ایران اصناف سیاسی قدرت‌چندانی ندارند که در قالب گروه‌های ذی‌نفع سر بر آورند، در عوض در ایران گروه‌های فشار داریم. البته در ادبیات غرب گروه‌های فشار ذیل یک مجموعه تعریف می‌شوند ولی در ایران باید گروه‌های فشار را تفکیک کرد. در ایران این گروه‌های فشار در احزاب راست و چپ، در نبود احزاب سیاسی می‌خواهند کار احزاب سیاسی را انجام دهند. ویژگی متمایز دیگر این گروه‌ها در غرب و ایران این است که این گروه‌ها نامرئی بوده و به چشم نمی‌آیند. درواقع این گروه‌ها نوعی انحرافات سیاسی به‌دلیل کژکارکردی احزاب هستند که می‌خواهند به وسیله هر ابزاری به اهدافشان برسند.

سیاست

تحلیل تحولات کشور از منظر جامعه‌شناسی سیاسی در گفت‌وگو با احمد نقیب‌زاده:

روحانی اصلاحات را آغاز خواهد کرد

احمد نقیب‌زاده

برخوردار باشند یا دوره‌های آموزشی گزrandه یا مدرک تحصیلی بالاتری داشته باشند و رای‌ها رتبه‌بندی شود. ما در سال‌های گذشته ملک‌هایی برای انتخاب‌شدگان گذاشتیم که به‌نظر من، بسیار مفید بود و می‌توانیم همین ملک‌ها را برای انتخاب‌کنندگان نیز بگذاریم. باید توجه داشته باشیم در کنار نهاده‌بنشدن سازوکارهای دموکراتیک، جریان پوپولیست‌گرا همیشه نظام سیاسی ایران را تهدید می‌کند.

➤ در چه سازوکارهای اجتماعی‌ای (در عرصه عمومی) در سال ۸۴، بسیج عمومی‌ای برای رسیدن به یک انرژی هسته‌ای شکل گرفت و در سال ۹۴ و یک دهه بعد، یک بسیج عمومی برای توافق هسته‌ای؟

کنت دوکینسو سیاست‌مداری بود که در قرن نوزدهم در دربار ناصرالدین‌شاه بود و در آنجا مشاهدات خود را در آسیا ثبت کرده، او معتقد است مردم ایران و شبه‌قاره هند در آن زمان از جمله کسانی هستند که می‌شود آنها را با یک سخنرانی یا دعوای ساختگی در جمع هزاران هزار، به میدان کشید. بر این اساس، احساس و هیجان در کنش سیاسی مردم ایران تأثیرگذار است. در ایران به میزان بسیار زیادی اخباری که از رسانه‌های عمومی پخش می‌شود، تأثیرگذار است. مردمی که هسته‌ای خاصی ندارند، بر این اساس بسیج می‌شوند و ایده پیدا می‌کنند و با همین ایده که پیدا کردند وارد مرحله کنش سیاسی هم می‌شوند. اگر شما برای مدت‌زمانی این ایده را تبلیغ کنید که غربی‌ها نمی‌گذارند ما به دانش هسته‌ای دست پیدا کنیم، مردم شروع می‌کنند به موضوع‌گرفتن و اگر پس از مدتی شروع کنید تبلیغ این ایده که از نظر اقتصادی انرژی هسته‌ای مقرون‌به‌صرفه نیست، ما را با مخاطرات سیاسی روبه‌رو کرده و حتی خطر جنگ بیخ گوش ماست، افکار عمومی تغییر جهت می‌دهند. در یک جامعه سیاسی جوان، بدون تجربه کنش سیاسی جمعی، بدون داشتن خاطره و هویت مشترک سیاسی و بدون داشتن آگاهی تاریخی، خیلی نباید توقع موضوع‌گیری‌های سیاسی خردورانه داشت. با این وصف، عسوم موضوع‌گیری‌های جمعی ما هیجانی و شتاب‌زده است، با وجود این، در برخی از این موضوع‌گیری‌های جمعی و هیجانی، برخی کدها و پیام‌ها ارسال می‌شود. مثلاً وقتی مرتضی پاشایی فوت کرد مردم در قالب میلیونی استفاده را کردند؛ آنها در روستاها بیشتر طرفدار داشتند تا در شهرها. البته تأثیر موضوع‌گیری‌های رجال سیاسی در اضمحلال برخی از مرزهای گفتمان‌ها و ظهور گفتمان جدید در آن دوران را نباید نادیده گرفت. همین اضمحلال مرزها و نادیده‌گرفتن مطالبات و تحقق آن در عرصه سیاست باعث شد همان طیف اجتماعی که بیشترین رای را به این طیف نامرئی داد بیشترین آسیب‌ها را در دوران زمامداری آنها ببینند و از همه بیشتر ضرر کند. این گروه از لحاظ سطح آگاهی عمومی جزء محروم‌ترین‌ها بودند و فقط در تصمیم‌گیری‌ها، همان لحظه را در نظر می‌گرفتند و با وعده‌وعدیه‌های بزرگ و چشم‌انداز نه‌چندان‌دور، احمدی‌نژاد توانست آرای را از دل همین طیف جذب کند.

➤ این روشن‌نبودن مرز مطالبات و گفتمان حاکم در طول آن سال‌ها در باز نمودش در عرصه سیاست خارجی چه پیامدهایی برای ما داشت؟
واقعیت این است که سیاست خارجی ما در طول آن سال‌ها ضربات جبران‌ناپذیری خورد. همان وعده‌ووعیدهایی که در عرصه داخلی به صورت احساس‌ای ارکمان‌گرایانه بیان می‌شد، در عرصه جهانی تکرار شد و قطع‌نامه‌هایی که علیه ایران صادر می‌شد، نتیجه همین شعارها بود. درست بعد از کنفرانسی که درباره نفی هولوکاست در تهران برگزار شد، قطع‌نامه دوم علیه ایران به تصویب رسید. افراط و تفریط باعث شد علیه ایران به توجیه‌های شورای امنیت را کاغذپاره خوانند درحالی‌که همین قطع‌نامه‌ها فشارهای زیاد بر مردم وارد کرد. تجارب ما در عرصه داخلی در چند سال اخیر و ولطمت آن در سطح بین‌المللی، نشان داد باید در برخی سیاست‌های داخلی بازنگری کنیم

هیجانی، برخی کدها و پیام‌ها ارسال می‌شود. مثلاً وقتی مرتضی پاشایی فوت کرد مردم در قالب میلیونی استفاده را کردند؛ آنها در روستاها بیشتر طرفدار داشتند تا در بزرگان فرهنگ و هنر فوت شده بود و به‌زحمت هباتی برای مراسم خاکسپاری رفته بودند. برخی از جامعه‌شناسان آن را به‌درستی تعبیر نکردند، در همان تجمع‌های میلیونی هم یک پیامی بود، اعتراض به برخی از وجوه سلسله‌مراتب موجود، اعتراض جمعی به برخی از محدودیت‌های موجود، ایده‌هایی در مورد سبک زندگی جوانان و اعتراضاتی در مورد جلوه‌گری از اجرای موسیقی پاپ از جمله پیام‌هایی بود که می‌شد از آن کنش جمعی ثبت کرد.

➤ رویکرد دولت را در جریان پاشایی چگونه ارزیابی می‌کنید؟
تا آنجایی که ما در جریان بودیم، دولت غافلگیر شد. وقتی مردم در ابعاد وسیع به خیابان‌ها ریختند دولت دید اگر موضع بگیرد بازنده است، بنابراین دولت با مردم همسو شد و این‌طور نبود دولت پدیده‌هایی شبیه این را شکل دهد. اینجا باید آفرین گفت به دولت برای اینکه بسیار زیار جریانی را که می‌توانست علیه‌اش کارکرد داشته باشد، با خود همسو کرد.

➤ آیا می‌شود گفت در ایران تلویزیون جایگزین طیف وسیعی از کارکردهای احزاب سیاسی شده؟
جامعه‌شناسانی که در دهه ۷۰ میلادی راجع به تلویزیون تحقیق می‌کردند، پیوسته هشدار می‌دادند تلویزیون نباید جای احزاب سیاسی را بگیرد، تلویزیون نباید کارکردهای حزبی را به انجام برساند، مثلاً یکی از کارهایی که تلویزیون به انجام می‌دهد، چهره‌سازی است و مردم خیلی راحت از کیش شخصیت حول یک چهره متأثر می‌شوند، حتی مردم از اسامی افراد متأثر می‌شوند. در همین‌جا صحنه سیاست به صحنه تئاتر یا پرده سینما تبدیل می‌شود.

➤ این روند فقط در ایران اتفاق می‌افتد؟

این روند فقط شامل ایران نیست، در آخرین انتخابات فرانسه منظره آنها در تلویزیون از اهمیت

ویژه‌ای برخوردار است. حتی در منظره تاریخی ژئسکار دستن و فرانسوا میتران، در تحلیل علل پیروزی میترال می‌گویند افعالی که وی در منظره تلویزیونی استفاده می‌کرده نقش مهمی داشته، وی طوری صحبت می‌کرد که در حال آمدن است و ژئسکار دستن طوری حرف می‌زد که درحال رفتن است. اتفاقاً در ایران به دلیل برخی زاویه‌های مردم و رسانه‌های جمعی، موضوع‌گیری‌های مردم همیشه بااحتیاط همراه است.

➤ آیا در نتولات سیاسی ایران «گروه‌های اجتماعی جدید» توانسته‌اند تأثیرگذار باشند؟

به‌نظر من این گروه‌های اجتماعی جدید با گذر زمان تأثیرگذاری بیشتری در سیاست خواهند داشت. به صورت کلی حاکمیت ما با وجوه مختلف جهانی‌شدن برخوردی سلبی دارد، ولی جهانی‌شدن یک واقعیت است. من فکر می‌کنم الان زیربنای‌های فرهنگ جهانی‌شدن در ایران در حال شکل‌گیری است، مثلاً معیارهایی که برای خوب و بدبودن در عالم سیاست استفاده می‌شود؛ اخلاق سیاسی، معیارهای حقوق بشر و دموکراسی در طیف جوان ما با طیف جهانی در حال همسوشدن است.

➤ یعنی به‌عنوان مثال می‌توان گفت این گروه‌های اجتماعی جدید در روی کار آمدن دولت آقای روحانی نقش داشتند؟

به نظر من این گروه‌های اجتماعی در زمان انتخابات ریاست‌جمهوری به آن صورت وجود نداشتند که بخواهند تأثیرگذار باشند. شاید اصلی‌ترین دلیل انتخاب آقای روحانی این بود که مردم ایران به هیچ‌وجه نمی‌خواستند چهار سال با هشت سال دیگر را با احمدی‌نژاد دیگری سر کنند. واقعاً مردم دل‌زده شده بودند. به‌ویژه آمدن یکی از کاندیدهای همسو با آقای احمدی‌نژاد به پیروزی حسن روحانی کمک شایان توجهی کرد. این انتخابات، انتخابات مهمی بود که از زوایای مهم قابل تجزیه و تحلیل است. یکی اینکه ما متوجه شدیم مجموعه طیف احمدی‌نژاد در کشور ما چند نفر هستند، که مشخص شد از سه تا چهار میلیون فراتر نمی‌روند. با تشدید شکاف‌های اجتماعی، اقتصادی و بحران‌های بین‌المللی، سخنان و مواضع حسن روحانی به‌ویژه در منظره‌ها و برنامه‌های تلویزیونی، اقبال برخی از گروه‌های سیاسی و آخرین موضعی که برخی از گروه‌های سیاسی از جمله اصلاح‌طلبان گرفتند، مردم فکر کردند اگر بای صندوق‌های رای نروند، شاید احمدی‌نژاد دیگری بیاید و مجموع این محاسبات دست به دست هم داد و در آخرین لحظه رفتند و رای دادند. من خودم هم در شبکه‌های اجتماعی ذکر کرده‌ام که به ایشان رای دادم چون احساس می‌کنم در فضای کنونی، ما به یک مرد اجرائی نیاز داریم و از کرده خود بشیمان نیستم. مواضع داخلی ایشان بسیار مقتدرانه و مواضع بین‌المللی‌شان بسیار هوشمندانه است، چنان‌که موفق شدند بحران هسته‌ای را حل کنند و انتقاداتی که وارد می‌کنند همان انتقاداتی است که من به‌عنوان یک استاد دانشگاه دارم.

➤ روند روی کار آمدن دولت اعتدال را با الگوهای جامعه‌شناسی سیاسی چگونه می‌توان تبیین کرد؟
یکی از کلاسیک‌ترین الگوهای تحلیل در جامعه‌شناسی سیاسی الگوی دوروزه است، وقتی منتهی‌الیه طیف راست برای چند سال سر کار می‌آید، برخی از شعارهای مطرح که در فضای اجتماعی ناییده انگاشته شده‌اند مطرح می‌شوند و با افراط‌گرایی بیش از حد، مردم در انتخابات‌های بعدی به سمت احزاب میانه چپ و راست گرایش پیدا می‌کنند. در حقیقت آقای روحانی اعتدال بین دو افراط است. مردم به اعتدال روی آوردند که بهترین گزینه است.

➤ برخی از صاحب‌نظران سیاسی معتقدند دولت اعتدال یک دولت ائتلافی است. آیا می‌توان دولت روحانی را دولتی ائتلافی نامید؟

من فکر می‌کنم دولت روحانی همان چیزی است که ایران به آن نیاز دارد. ما هنوز به مرحله‌ای نرسیده‌ایم که بخواهیم به صورت زودرس به توسعه سیاسی دست پیدا کنیم. ما هنوز به کسی احتیاج داریم که استئین‌هایش را با بل‌زند و کشور را بسازد. الان همه انرژی دولت روحانی روی مسئله هسته‌ای بوده و از این به بعد این دولت وقت دارد خودش را نشان دهد. باید دید اصلاحاتی را که قرار است در داخل انجام دهد، آغاز خواهد کرد یا خیر؟ در زمینه فسر می‌کنم اصلاحات را آغاز خواهد کرد. در زمینه سیاست خارجی هم من یک نگرانی شدید داشتم و آن این بود که بعد از این توافق بگویند ما جلو جنگ را گرفتیم و روند پیشین سیاست خارجی را ادامه دهند. در این صورت خسران در خسران می‌بود. در حالی که این توافق باید سرآغاز دگرگونی‌های دیگری باشد و ایران در آن صورت واقعاً برنده خواهد شد. فکر می‌کنم بر همین مبنا بود که بعد از توافق، آقای روحانی گفت باید با عربستان وارد گفت‌وگو شویم و مسئله سوریه را سیاسی حل کنیم. امیدوارم ایشان موفق شود که تغییر در سیاست خارجی باید با سیاست داخلی همراه باشد، ایشان باید مسائلی مانند حصر را مدیریت کند تا به بهترین شکل منافع کشور تأمین شود.

➤ به‌نظر شما، دولت روحانی در دوره بعدی هم قدرت را به دست خواهد گرفت؟
من فکر می‌کنم در دوره بعد ایشان رای می‌آورد، البته این گفته من به عملکرد دو سال آینده ایشان ارتباط دارد. تصور من این است که به‌زودی مردم دستاوردهای سیاسی وی را خواهند دید و می‌شود به ایشان برای آینده دل بست.

آینه دیروز

۹ سال پیش در چنین روزی

- پس از بررسی‌های واکنش تهران به بسته ۵+۱ ابراز شد؛ نارضایتی غرب از پاسخ ایران- لاریجانی: با نگاه متصفانه به بسته ۵+۱ پاسخ دادیم- وزیر دفاع روسیه: صحبت درباره تحریم ایران خلاف مصلحت است- باوجود تأکید ایران بر پاسخ به بسته پیشنهادی ۵+۱ با نگاهی مثبت، موضع‌گیری‌های اولیه مقامات غربی حاکی از آن است که جواب تهران مورد انتظار آنها نبوده است چون ظاهراً در سند ۲۰ صفحه‌ای پاسخ ایران، به‌طور مستقیم و صریح به مسئله تعلیق غنی‌سازی اورانیوم که پیش‌شرط مطرح شده‌۵+۱ است، اشاره‌ای نشده است.
- در ملاقات با نخست‌وزیر ژاین در توکیو مطرح شد؛ همدشار [رئیس دولت اصلاحات] درباره بحران تازه در خاورمیانه
- به‌دلیل نایبمدن به ایران و بلاتکلیف‌ماندن قرارداد سرمربی سابق تیم ملی؛ فدراسیون فوتبال از برانکو شکایت کرد

اطلاعات

- موفقیت بزرگ علمی: ایران به تولید آب سنگین دست یافت
- دکتر الهام در تشریح دستاوردهای یک ساله دولت، اعلام کرد: اختصاص شش هزار میلیارد ریال اعتبار به ۱۵ استان
- داود دانش جعفری، وزیر اقتصاد: دهک‌های بالای جامعه ۱۶برابر دهک پایین درآمد دارند
- سختکوی شورای نگهبان اعلام کرد: زنان مجتهد می‌توانند در انتخابات خبرگان رهبری شرکت کنند
- کارنامه یک‌ساله دولت نهم در بخش اقتصاد؛ ضرایب حقوقی کارکنان دولت حدود ۱۴ درصد و ضرایب حقوقی فرهنگیان حدود ۱۶٫۵ درصد افزایش پیدا کرد- نرخ تورم در پایان سال اول فعالیت دولت از ۱۲٫۱، ۱۰٫۴درصد رسید

تقویم

- تتها ۲۰ روز دیگر انجام می‌شود؛ پرواز زن ایرانی- انوشه انصاری، ۳۹ساله تا سه هفته دیگر با سفینه سایوز همراه با دو فضانورد روسی و آمریکایی برای سفری ۱۰روزه به فضا می‌رود
- وزیر کشور: در برخورد با ماهواره‌ها ما فقط مجری قانونیم
- [رئیس دولت اصلاحات] از دانش هسته‌ای دفاع کرد- اعمال فشار بر ایران، بحران دیگری را در منطقه رقم می‌زند
- انتقاد وزیر اقتصاد از فاصله طبقاتی در ایران- وزیر کار: یک میلیون و ۸۰۰هزار نفر در سال به جمعیت بیکاران می‌پیوندند

کیمیا

- رئیس کل بانک مرکزی: نگران تحریم نیستیم
- امام جمعه موقت تهران: چین و روسیه فریب آمریکا را نخورند
- تخلف در قرارداد کرسنت قطعی است- دیوان محاسبات کشور با تأکید مجدد بر وجود تخلف در این قرارداد اعلام کرد: «با دو متخلفان در قرارداد کرسنت برخورد قانونی شود»
- پس از ماجرای دکل نفتی، در تماس تلفنی با احمدی‌نژاد مطرح شد: رئیس‌جمهور رومانی: برای توسعه روابط به ایران می‌آیم
- برای حضور در جام جهانی دوومیدانی؛ حدادی به عضویت تیم آسیا درآمد

- نامه حالوتس، سخنان بی‌سابقه رئیس شایاک؛ اعتراف ارتش اسرائیل به شکست در برابر حزب‌الله، حالوتس، رئیس ستاد مشترک ارتش اسرائیل: طی جنگ شاهد شکست در زمینه‌های خاص از جمله لجستیک، عملیاتی و فرماندهی بودیم- رئیس شایاک: بدون شک شمال اسرائیل نابود شد، ما باید مسئولیت آن را برعهده بگیریم و واقعیت را بگوییم
- الهام: یشرفت‌های جدید هسته‌ای به‌زودی اعلام می‌شود
- سولانا: نیاز به گفت‌وگوی بیشتر با ایران است

جمهوری اسلامی

- جهت اطلاع- هانس بلیکس، بازرس ارشد تسلیحاتی سابق سازمان ملل می‌گوید ایران قطعاً در حال ساختن بمب هسته‌ای نیست- حدود یک ماه بعد از مرگ اکبر محمدی (از عوامل محرک شورش ۱۳۷۸ اتیر ۱۳۷۸) اتحادیه اروپا با انتشار بیانیه‌ای نگرانی خود را در مورد مرگ وی اعلام کرد
- نظامیان ایرانی‌کای پنج عضو یک خانواده عراقی را آتشزد
- وزیر کار: ۸۰۰هزار فرصت شغلی در سطره اتباع بیگانه است
- وزیر مسکن و شهرسازی: دولت باید سالانه یک میلیون واحد مسکونی احداث کند
- رمزبایش ضربت ذوالفقار از امروز در آب‌های خلیج فارس و دریای عمان ادامه می‌یابد